N°. 3507. **1858.**

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 5.00; voor de buitensteden franko p. p. *f* 6.00.
Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan „het Bureau van DE TIJD."

DINGSDAG 16 NOVEMBER.

Advertentiën van *Zes* regels en daar beneden worden tegen *f* 1.00 geplaatst; meer dan *Zes* regels tegen 15 cents de regel. — Voor alle advertentien wordt bovendien 35 cents zegelregt betaald. Voor groote letters betaalt men naar de plaatsruimte meer.

AMSTERDAM, 15 November.

„Drie Heiligen verheerlijkt."

I.

De zangen van drie dichters worden in het November-Nommer van den *Gids* door een vierden dichter beoordeeld. De drie dichters zijn A. Bogaers, A. J. de Bull en Nicolaas Beets. Elk van hen spande zijn luit ter eere van een historische vrouwen-figuur. De eerste wijdde zijn lied aan Florence Nightingale; de tweede aan Sint-Cæcilia; de derde aan Johanna Gray.

De dichter-beoordeelaar is de heer H. J. Schimmel. Hij geeft aan zijn opstel den titel van „drie Heiligen verheerlijkt," met het oog op de drie bezongen vrouwen. Twee daarvan, Jane Gray en Florence Nightingale, zijn door hem-zelven gekanonizeerd, en de laatste bij levenden lijve. Een dichterlijke vrijheid, die hem te vergeven is. De heer Schimmel toch is waarlijk dichter, en met menigen bezielden toon heeft de trilling zijner lier het luisterend oor verrukt. Een dichter mag men niet aan de ijzeren juistheid van uitdrukking binden, welke men van den proza-schrijver eischt — vooral niet een dichter als de heer Schimmel, zelfs al schrijft hij artikelen in den *Gids*.

Het artikel van den heer Schimmel is voor elk, die belang stelt in onze hedendaagsche letterkunde, lezenswaard. Drie van onze dichters voor de regtbank van een vierde, die zooveel gevoel heeft voor de poëzie, is op zich-zelf een aantrekkelijk schouwspel. Het vonnis van den regter en zijn motieven verdienen reeds om hem-zelven dat men er kennis van neme. Daarenboven brengt de behandeling dezer zaak eenige bijzonderheden aan het licht, betrekking hebbende op hetgeen men in Frankrijk *mœurs littéraires* noemen zou. Het publiek, dat zich aan de zangen onzer dichters vergast, verneemt in den regel zoo weinig omtrent de redenen, die hun tot zingen noopten, dat de bekoring, om voor een enkele maal een vlugtigen blik achter den sluijer van dat geheim te werpen, zeer verleidelijk is.

Lamartine legt een stervenden dichter, op de vraag: „Waarom zongt gij?" het antwoord in den mond: Ik zong, zooals de vogels zingen, de beek vliet, en de storm loeit. — Met andere woorden: omdat het mijn natuur is. Oudtijds begon geen dichter een lied zonder zijn muze om bezieling aan te roepen. Het dichtertal, waarvan de heer Schimmel spreekt, is te modern om een smeekenden blik naar de muzen te werpen, en te praktiesch om de taal te spreken van Lamartine's *Poète mourant.* Hun bezieling gaat noch van de natuur noch van hun muze uit, maar van den uitgever C. A. Kruseman te Haarlem.

„..... Na al de vruchtbare jaren, die wij gekend hebben," zegt de heer Schimmel; „vreesden wij reeds, gedachtig aan den droom van Pharao, dat de onvruchtbare ons wachtten, maar aan eenige teekenen, die wij bespeurden, mogen wij gelooven dat de gevreesde onvruchtbaarheid nog ditmaal onze letterkunde niet treffen zal. Wij meenen het echter minder aan de inspiratie onzer dichters dan aan de inspiratie van een onzer uitgevers te mogen dank weten. De uitgever der Bijbelsche Vrouwen achtte den tijd gekomen om eenige historische vrouwen te verheerlijken, en schudde door de bezieling, die van hem uitging, de half dommelende poëten wakker."

Heerlijk is de rol, die hier den uitgever wordt toegedeeld. Hij is niet de dienaar van de Godenzonen, die zijn pennen opzet om de toonen op te vangen en te bestendigen, die van hun harp vloeijen; hij is niet de steen, die door de hemelsche harmonie van Orfeus tot leven wordt opgewekt; niet de dolfijn, die hem en zijn harp door den oceaan van het publiek naar het strand draagt, — neen hij is de generaal, die een heir poëten met zijn bevelhebbersstaf heeft gedisciplineerd, die tot dezen zegt: hierheen, en tot den anderen: gindschen weg, en tot een derde: blijf staan. Hij is het, die het beveelt: zingt! Hij is het, die het uur bepaalt, dat de gloed der poëzie hun borst verwarmen zal; hij is het, die de grootsche figuren uit den nacht van het verledene in het licht van het heden toovert; hij is het die, als hij den tijd gekomen acht om die figuren te verheerlijken, den dichteren toeroept: vuur! en zij branden los.

Zoo is het ook hier gegaan. De heer Kruseman bezat ongeveer zestien schoone gravuren, waarschijnlijk Engelsche, van beroemde vrouwen, en hij verdeelde die onder zijn keurtroepen, en gaf hun de taak op, elk een lied te zingen ter eere van de dame, welker afbeelding hij hun toegezonden had. Drie van hen hebben hun taak afgewerkt, en gaven den heer Schimmel gelegenheid er zijn oordeel over te vellen; de dertien overigen zijn, naar wij gelooven, nog aan het werk. Dat zij de krijgstucht in het oog houden, en zorgen op den bepaalden tijd aan het hoofdkwartier te doen blijken dat hun arbeid gereed is.

Onder dat dertiental behoort ook de heer Schimmel, doch deze gevoelt lust te dezerteeren. Waarschijnlijk is het hem te eng in de gelederen en van daar de klagt over de verbindtenis, die hij „ter kwader ure" op zich heeft genomen. Wij kunnen het begrijpen. De dichtervleugels worden door den sabelkoppel plat tegen het lijf gedrukt; zij kunnen wel een gebroken geklapwiek laten hooren, maar ruischen niet. De dichter heeft de ruimte noodig. De uitgever toont goeden smaak, zoo hij tracht onze puikdichters tot zijn doel aan te werven, en het strekt hem tot eer en bewijst voor zijn zucht om het publiek op het keurigste te vergasten, dat hij poogt bij zijn zestiental werkelijke talenten in te lijven. Ongetwijfeld bezit hij een groote overredingskracht om mannen als Schimmel en Nicolaas Beets voor zulk een taak te winnen. De laatste mag zich ook beklagen — ieder die zijn gedicht op Jane Gray leest zal het toestemmen — van „ter kwader uur" dit verzoek te hebben verhoord. Spreken wij ons gevoelen uit, zonder omwegen. Wat de heer Schimmel in vloeijende volzinnen over de bezieling des uitgevers, die overgaat op de half dommelende poëten, mededeelt, wil in alledaagsch Hollandsch niets anders zeggen, dan dat die poëten bestelwerk leveren, volgens aangeduide maat en stoffe; op dezelfde wijze als een kleedermaker een rok vervaardigt.

De heer Schimmel, die zich met hen in hetzelfde geval bevindt en erkent dat dit voorkomt uit eene verbindtenis „ter kwader ure" aangegaan, voelt zich genoopt de personen zijner medepligtigen eenigzins op te hemelen, om daardoor den schijn zijner schuld te verminderen. Hij noemt de drie dichters, wier arbeid reeds het licht heeft gezien, „drie starren van de eerste grootte aan den letterkundigen hemel van Nederland." Het zij zoo voor Nicolaas Beets. Sommige gedichten van A. Bogaers geven hem welligt op dien titel regt, vooral als men in het oog houdt dat hij tot de hemelligchamen kan behooren, die, zooals Algol, nu eens als een star van de eerste grootte blinken, dan weder als een star van de vierde grootte naauwelijks haar glans vertoonen. Maar de heer A. J. de Bull? Wie zag hem ooit aan het firmament als star glinsteren? Hij behoort tot die miryaden starrekeus in den Melkweg, welke alleen voor het gewapend oog en met veel goeden wil van den waarnemer zigtbaar worden. De heer Schimmel late zijn teleskoop nazien; er is een gebrek in den reflektor, waardoor nevelvlakken zich als starren van de eerste grootte vertoonen.

De heer Schimmel beoordeelt de dichtstukken juister dan de dichters, en vooral dan de drie historische vrouwen. „Van de zestien vrouwen", zegt hij, *die door de vergetelheid zullen worden bewaard,* zijn er nog slechts drie bezongen." Hoe nu? Liepen Jane Gray en Florence Nigthingale gevaar van onbekend te worden, en heeft St. Cæcilia den heer de Bull noodig om niet tot vergetelheid te geraken?

Wenden wij ons van den beoordeelaar naar de dichters of liever naar hun zangen, en zien wij uit de brokstukken, welke de heer Schimmel daarvan mededeelt, en de verklarende volzinnen, waarmede hij de tusschenruimten aanvult, wat die zijn. Helaas, zooals altijd met aanbestede werken geschiedt, schijnen ook hier de aannemers gezocht te hebben hun taak zooveel te besnoeijen als het kontrakt en de opzigter het slechts toelieten.

Wie vindt nog iets terug van den glans eener star van de eerste grootte in de volgende regelen, welke de heer A. Bogaers Florence Nigthingale toezingt:

> .... 'k zie 't — gij wankelt niet;
> Gij wilt niet wanklen — neen!
> Die blik, van geestdriftvlam doorgloeid,
> Getuigt het — zegt het luid,
> 't Is heilig, 't opzet, dat u spoort;
> Niets ('t mag niet!) dat u stuit.

Men ziet het, de aannemer levert woorden in plaats van denkbeelden. Hetzelfde geschiedt bij de voorstelling van Konstantinopel, wier pracht aldus beschreven wordt:

> ...... Lust-serails, moskeën en hoven,
> Wier koepelzwier en zuilenpronk
> (Een doolhof, waarin 't oog verdwaalde),
> Bij 't zongegloor niet minder straalde,
> Dan of er goud en zilver blonk.

Laat ons echter billijk zijn en erkennen dat er in dit gedicht een warme en levendige schildering voorkomt van een schip dat des nachts over de zee van Marmora voortzeilt; maar dit is ook het eenige schoone dat de heer Schimmel er uit overschrijft, en nog, de schilderij moge prachtig zijn, te vergeefs zoeken wij er een dichterlijk denkbeeld in. De beoordeelaar zegt dan ook met reden van dit dichtstuk: „zijne vormen zijn leeg; zij hangen om de gedachten als een wijd fladderend opperkleed om de leden des uitgeteerden." En toch biedt de edele figuur van Florence Nightingale een rijkdom van stoffe aan, en brengt een vloed van gedachten voort, die het onverklaarbaar maakt, dat zij bij een dichter niets anders doet geboren worden dan beschrijvingen van natuurtooneelen, eindigende met een tegenstelling — het onderwerp onwaardig — der Engelsche menschenliefde aan de Nederlandsche. Hiervan maakt de heer Schimmel den heer Bogaers te regt een verwijt, want er blijkt uit dat hij zijn onderwerp niet heeft begrepen. De deugd van Florence Nigthingale was geen gevolg van haar nationaliteit, zij had een hoogeren oorsprong. Ware het anders, Florence zou niet alleen hebben gestaan in haar edele daad. Zij zou haar volgelingen niet naar het vaderland terug gezonden hebben, om bijstand te zoeken en alleen te vinden bij vrouwen niet minder edel dan zij, doch op den vreemden grond geboren en gevormd. Voegen wij er bij dat ook Nederland vrouwen oplevert, welke niet eenige maanden, maar haar leven lang zich aan dezelfde taak wijden als Florence Nightingale, gelijk ook Engeland er telt; maar ter eere van deze klinken de harpen der dichters niet, en haar namen blijven in de vergetelheid. Zij-zelven zijn het, die het zoo willen.

Over het tweede vers, St Cæcilia, door J. A. de Bull, spreekt de heer Schimmel in omzigtige woorden een scherp oordeel uit. „Het heeft voor den schrijver dezer regelen" — zegt de heer Schimmel — „eigenaardige bezwaren, om de litteraire vierschaar te spannen over een gewrocht des dichters, wiens zang aan de tweede, uit de reeks historische vrouwen van den uitgever Kruseman, is gewijd. De begrippen aangaande kunst en poëzie, ten minste voor zoo verre die blijken kunnen uit de Bulls kunstarbeid, verschillen zoo zeer van de zijne, dat hij zich haast ongeschikt zoude moeten verklaren, om dien te toetsen aan hetgeen hij voor juist en waar op het gebied van kunstschoon beschouwt." Met andere woorden: „als kunstregter ben ik verlegen met mijn vonnis over voortbrengselen, die ik geene kunstwaarde toeken," maar de heer Schimmel is te hoffelijk, om, waar het een medearbeider geldt, voor die gedachte niet een beleefden vorm te zoeken, en zoo schreef hij den volzin neer, die wij boven hebben aangehaald. Voor hem, die in de woorden de gedachte weet te vinden, is de bedoeling duidelijk, en treedt nog duidelijker in het licht bij des schrijvers nadere beschouwing van de Bull's zang op St. Cæcilia.

De rei der belangrijke brochuren over het onderwerp van den dag, de spoorwegen, is weder met eene vermeerderd. De heer G. H. van Soest, die ook op ander gebied meermalen zijn gevoelen over dit aangelegen onderwerp blootlegt, heeft thans, daar het hem voorgekomen is dat nog niet alle, voor de toekomst der spoor-

wegondernemingen en voor de belangen der schatkist, gewigtige punten in een helder daglicht zijn gesteld, — in zijn brochure getiteld: *de Nederlandsche spoorwegen*, meer opzettelijk die punten nader aangewezen en behandeld. Zich stellende op een geheel nationaal gezigtspunt, dat zoowel provincialismus als lokale jaloerschheid beneden zich laat, heeft hij zich ten doel gesteld: 1°. de gedragslijn der Regering te schetsen; 2°. de beginselen aan te wijzen, welke in Nederland bij het vraagstuk der spoorwegen, naar zijne overtuiging, onder op den voorgrond dienen te staan. Wij zullen trachten in zoo kort mogelijk bestek de hoofdgedachte van den schrijver uit een te zetten, waarbij als van zelve tegelijk het eigen plan, dat hij voor zich gevormd heeft en aan het publiek ter overweging geeft, in het licht zal komen.

De schrijver gaat uit van het denkbeeld, dat de voorstellen der Regering te kostbaar zijn en dat het middel van ondersteuning stelselloos is. Zij omhelst wel tot zekere hoogte het beginsel van renten-garantie, maar schijnt de kracht van het middel niet genoeg te beseffen en bederft het daardoor in de toepassing. De koncessie door den heer de Brouwer Hogendorp aangevraagd bewijst de mogelijkheid om voordeeliger voorwaarden te verkrijgen. Maar, ook bij verwerping der koncessie-Sloet-Reuchlin moet de strekking blijven om door rente-garantie tot stand te brengen zuivere partikuliere ondernemingen, die van eigen kracht kunnen bestaan zonder eenige geldelijke ondersteuning van Staatswege. De spoorwegen moeten zoo aangelegd worden, dat de ondernemingen in de garantie slechts een zedelijken steun vinden. De kosten moeten tot het hoogst noodige teruggebragt worden. Schrijver bespreekt vervolgens de rigting, die hij afkeurt hetzij om het partiëele en het gemis aan goed onderling verband, hetzij om de regtstreeksche konkurrentie met goede waterwegen of eindelijk om de kostbare werken, die hier en daar noodig zijn om de elementen te bestrijden of te bedwingen. De weg over Rotterdam naar Moerdijk wordt afgekeurd, omdat deze behalve de technische bezwaren, die te overwinnen zijn, alleen strekken kan om Antwerpen te bevoordeelen vermits de handelsstroom daarheen zal geleid worden. Hij wil liever Antwerpen ter zijde laten en door het hart van Noord-Brabant in het hart van België doordringen. Het verschil tusschen het plan der Regering en dat in de brochure ontwikkelt komt hierop neder: *gewijzigde rigting*: noord- en noordoosterlijn gedeeltelijk als die der Regering, maar van Dragten of Beesterzwaag zich deelende in 2 takken, om ten oosten Groningen, ten westen Leeuwarden en Harlingen te bereiken, te zamen 302 kilometers. Vlissingen — Venlo 178, Tilburg — 's Bosch 22, 's Bosch — Rijnspoor 48, Venlo — Maastricht 65, Tilburg - Turnhout 15, te zamen 630 of 700 kilometers minder dan in de plannen der Regering. Er wordt een groote brug uitgespaard. De konkurrentie der lijnen onderling en het stoomvervoer te water worden vermederd. Aan Zeeland wordt de uitvoering der lijn verzekerd. De uiteinden van het Rijk worden overigens met het centrum verbonden, de groote koopsteden met de havens, terwijl eene vrije en regelmatige gemeenschap met het zuiden over Turnhout en over Maastricht wordt tot stand gebragt. *De kosten.* Hier wil de schrijver het Duitsche stelsel, degelijkheid gepaard aan billijkheid van prijs. De uitersten van verkwisting en van karigheid moeten vermeden worden. Als middelsom stelt de schrijver *ƒ* 100,000 per kilometer of voor het geheele net 630 kil. *ƒ* 6,300,000 en met de groote kunstwerken door den Staat te subsidieëren, in het geheel *ƒ* 73,000,000 of gemiddeld *ƒ* 115,872 per kilometer. Verzekert de Staat eene rente-garantie van 4½ pCt. over 63 millioen, dan zou in het ergste geval de Staat in de eerste jaren moeten bijpassen *ƒ* 1,975,000, terwijl voor het net der Regering *ƒ* 2,875,275 bijpassing moet plaats hebben. Over het algemeen wil schrijver enkele spoorbreedte als regel, en tot bevordering van eene spoedige tot standkoming het vormen van eene Maatschappij tot het aanleggen en exploiteeren der gezamenlijke lijnen. Zamensmelting vermindert de kosten van administratie, doet die regelmatiger en doelmatiger voor het publiek werken, voorkomt kostbare rivaliteiten, maar bovenal veroorzaakt, dat er tusschen de verschillende lijnen eene solidariteit bestaat, waardoor de spoorwegen, waarvan de opbrengst zeer gering is deelen in de opbrengst der voordeelige lijnen. Ziedaar een overzigt van den inhoud der brochure, waarin tevens van statistieke bijzonderheden en ervaring in den vreemde meermalen gebruik is gemaakt tot staving der hoofdstelling, dat in Nederland de Staat spaarzaam moet zijn in zijne tusschenkomst bij spoorwegondernemingen, en zich tot het strikt noodige moet bepalen.

In antwoord op de bedenkingen, die tegen het hoofdstuk Oorlog der begrooting gerezen zijn, heeft de minister verklaard van hoogerhand gemagtigd te zijn aan de Staten-Generaal, onder geheimhouding, mededeeling te doen aangaande het verdedigingsstelsel, door het komité van defensie opgemaakt, en de daarmede in verband staande leger-organizatie, ten einde, de gedurige debatten over het cijfer der begrooting, wat de hoofdzaak betreft, te doen ophouden. De memorie van beantwoording betreffende gemeld Hoofstuk, gaat vergezeld van eene nota van wijzigingen van dat Hoofdstuk. Daarin wordt o. a. voorgesteld: art. 9 wapen der infanterie, staf en korpsen daaronder begrepen, enz. te verminderen met *ƒ* 50,286.13; art. 10. Wapen der kavallerie enz. met *ƒ* 15,013,18; art. 11. artillerie enz. met *ƒ* 15,620.20; art 12. genie enz. met 61.53; art. 15. Kon. Mil. Akademie met *ƒ* 603,26; zoodat het geheele Hoofdstuk wordt verminderd met *ƒ* 83,184,12.

Tegen het ontwerp tot herziening van het tarief van regten op den in- en uitvoer zijn onderscheiden bedenkingen ingebragt, o. a. nopens het regt van invoer op het artikel: geplet of op eenige andere wijze bewerkt lood, dat men belast wenscht te behouden met een regt van *ƒ* 2 per 100 Ned. ponden; en ook betreffende het regt van invoer van hagel, dat men op het tegenwoordig bedrag wenscht te behouden.

Aan het slot der memorie van beantwoording betreffende het traktaat den 30 Jan. 1856 met Japan gesloten, wotdt in een naschrift het volgende medegedeeld:

Na het ontwerpen dezer memorie zijn nadere berigten ontvangen, waaruit blijkt dat het den Neder. kommissaris in Japan is gelukt (op denzelfden voet als dit met den N. Amerikaanschen heeft en later ook met andere onderhandelaars schijnt te hebben plaats gehad) te Jeddo zelf met de Keizerlijke regering een nieuw handelsverdrag voor te bereiden, hetwelk eerlang door die regering zou worden onderteekend, waarbij zoo al niet alle dan toch de voornaamste bezwaren door de kommissie in den thans bestaanden toestand opgemerkt, zullen vervallen en weder nieuwe havens opengesteld en andere vrijheden verleend worden, waaronder in de eerste plaats vaste regeling en vermindering van inkomende en uitgaande regten, opheffing van het verbod tot uitvoer van gouden en zilveren munt, opheffing van de verpligte tusschenkomst der geldkamer, enz.

De gemeenteraden van Nijkerk, Elburg, Harderwijk en Oldenbroek en eenige handelaren of fabriekanten, wonende te Utrecht, hebben, in adressen aan de Tweede Kamer, hunne adhæsie te kennen gegeven aan het adres van den gemeenteraad van Utrecht over den aanleg van spoorwegen.

Door het stedelijk Bestuur is het noodzakelijk geacht aan de inwoners te herinneren, dat bij mistig weder, volgens art. 33 tweede lid van de verordening op de straatpolicie, „ieder verpligt is voor het benedenraam zijner woning licht te plaatsen, dat van de straat zigtbaar is."

Van Zaturdag op Zondag nacht ten 2¼ ure is brand ontstaan in het huis op den Binnen-Amstel, bewoond door den steenhouwer C. Sigault Czn. Het benedengedeelte van het perceel is grootendeels uitgebrand, doch de brand werd met behulp van eene spuit spoedig gebluscht. De oorzaak is onbekend.

Bij besluit van 11 November 1858, n°. 51, heeft Z. M. goedgevonden aan eene kommissie uit de Staten van Zuid-Holland, belast met het onderzoek der door Gedeputeerde Staten van Zuid-Holland en Utrecht ontworpen reglementen voor de polders van Nieuwkoop en Noorden, en Nieuwkoop en Zevenhoven, magtiging te verleenen om na de sluiting van de najaarsvergadering der Staten hare werkzaamheden voort te zetten.

De Russische staatsraad en kamerheer de Stoffregen is door Z. M. voorloopig toegelaten tot de waarneming van het konsulaat-generaal van Rusland, te Amsterdam.

Gisteren hebben wij ook uit een partikulier schrijven gewag gemaakt van de Djambie-expeditie. Heden worden wij in staat gesteld nog de volgende bijzonderheden daaromtrent mede te deelen.

„De strijd is warm geweest, en de Djambinezen hebben zich niet alleen wakker verdedigd, maar hunne versterkingen waren vrij krachtig. Het ergste nog was, dat zij, even als de Balinezen in der tijd, onbesuisd den dood te gemoet gingen. Zoo kwam een Djambier, met eene witte vlag in de hand, den kapitein Gallas, kommandant van de flankkompanjie, te gemoet loopen. Deze meende, dat hij zich kwam overgeven maar hij haalde spoedig 2 krissen voor den dag, en viel den kapitein aan, die gelukkig een piek in de hand had, waaraan hij den onverlaat reeg. De Djambinezen waren zoo overmoedig, dat zij het gevaar te gemoet snelden en met een sabel of kris gewapend tegen de troepen instormden, om er hun man te vinden; vele vijanden moesten dan ook aan de bajonet worden geregen.

„De luit. ter zee Steffens kreeg bij den tweeden storm een kogel in den regterarm. De 1e luitenant van Leersum, die met het 2e peloton van de Europesche flankeurskompagnie niet kon avanceren door de in den weg gebragte belemmeringen, zag een bejaard man even voo zich aan iets trekken, waarop tot tweemaal een kne terend geluid werd vernomen, en er een oogenbli daarna eene mijn sprong. De luitenant kreeg me 11 flankeurs ernstige brandwonden door de uitbarsting het is akelig deze verwonden op het ziekenschip te zien liggen. Een matroos, die twee wonden had bekomen waarvan een in den arm, wilde, na verbonden te zijn niet terug, maar volgde verder de beweging zijner ko lonne, zoodat het oude gezegde werkelijk ter snede kwam: „Vecht met de linkerhand, terwijl de regte blijft hangen in het verband." Toen de hoofdbenting genomen was vlagden de schepen onmiddellijk van top

De beide volgende dagorden zijn vervolgens afge kondigd:

Aan boord van Zr. Ms. Stoomschip Admiraal va Kinsbergen, 7 September 1858,

DAG-ORDER.

Brave officieren, onder-officieren en verdere schepe lingen, uitmakende de maritieme divisie tegen Djambi Ik wensch u geluk met den afloop van een dag als gis teren, gij hebt u dapper van uwe pligten gekweten, en dus blijk gegeven, dat gij onversaagd den dood onder de oogen durft zien, en hebt met onze broeders va het Indische leger, een nieuwen lauwer gevoegd bij de vele, die onder deze hemelstreek, aan de glorie va Neerlands roem reeds zijn toegebragt. Regt gelukkig gevoelde ik mij, toen ik zien mogt, hoe eene betrek kelijk geringe magt zoowel van schepen als troepe tegen eenen overmoedigen vijand ten strijd getogen die eene zoo hoogst voordeelige positie tegen ons bezet hield, de eene versterking voor, de andere daarna heeft overmeesterd en ingenomen, tot eindelijk ten 10 ure ongeveer, na eenen hevigen strijd, de Hollandsche vlag van de hoofdbenting bij de Kratong opging. Maa het heeft bloed gekost en dus een traan van diep leed gevoel voor die dapperen die het te beurt mogt vallen maar dat bloed is gewroken.

In naam van geheel Nederland vermeen ik u ook dank te mogen zeggen voor uwe dappere verrigtingen en geef ik u de betuiging, dat ik er trotsch op ben dat mij de eer te beurt mogt vallen over ulieden beve te voeren; nimmer zal ik dien dag vergeten, en ik gee u ook de verzekering, dat ik hoop naar waarde uw aller ge dragingen, aan onzen geeerbiedigden Koning te zullen bekend maken. Hoerah!

De Kapt.-Luit. ter Zee, enz.

(*Was Get.*) COURIER DIT DUBIKART

DAG-ORDER. Djambie 8 Sept. 1858.

Brave officieren, onder-officieren en manschappen zoowel van de landings-divisie der marine, als van de landmagt der Djambische expeditie! Gij hebt op den 6den dezer eene luisterrijke overwinning behaald.

De hoofdplaats Djambie met alle hare versterkingen is door U stormenderhand veroverd.

Meer dan 30 stukken geschut, zwaar en ligt en lila's benevens een groot aantal andere wapenen zijn in uwe handen gevallen. Ik zeg u hiervoor dank, en betuig u mijne hoogste tevredenheid, dat gij mijne order voor het debarquement zoo braaf en trouw hebt opgevolgd waardoor gij in het gezigt van den vijand eene der moeijelijkste operatiën in den oorlog verrigt hebt. Dat gij u op marscht loffelijk hebt gedragen, en bij het vuren en stormen de grootste onverschrokkenheid hebt betoond. Maar mannen, laten wij niet vergeten, dat het welslagen onzer pogingen grootendeels te danken is aan de hulp en de zoo krachtige medewerking van Zr. Ms. stoomschepen *Celebes*, *Onrust*, *Admiraal van Kinsbergen*, benevens de twee kruisbooten, welke zij op sleeptouw hadden; allen aangevoerd door den braven overste Courier dit Dubikart.

Laat ons hem daarvoor danken door een driewerf hoerah!

Zonder grootspraak moogt gij trotsch zijn zulk een dag te hebben bijgewoond. En Koning en Vaderland zullen met welgevallen op hunne krijgslieden nederzien.

De Majoor, enz.

(*W. g.*) VAN LANGEN.

(*U. C.*)

Z. M. heeft benoemd: tot arr.-ijkers der maten en gewig ten, D. P. Broekman en J. H. A. Kuyper; tot burg. der gem. Oldkerk, C. Romelingh; tot ontv. der dir. bel. en acc. te Zwijndrecht c. a., G. Sterk Jr.; goedgekeurd de benoeming van J. C. G. C. Laan, tot sekret. der gem. Baarn en Eemnes.

DELFT, 13 Nov. De prijzen der kaas geweest *ƒ*. 14 à *ƒ* 20 ter markt zijn verkocht: 44 stapels wegende 10,429 Ned. ₰.

HOORN, 13 Nov. Hoogste graanprijzen. Tarwe *ƒ* 10; Rogge *ƒ* 6,57; Gerst *ƒ* 6; Haver *ƒ* 5,50; Paar denboonen *ƒ* 7,50; Bruine dito *ƒ* 11; Graauw Erwten *ƒ* 20; Vale dito *ƒ* 18; Groene dito *ƒ* 17; Witte groote dito *ƒ* 12,50; Boter per Ned. ₰ *ƒ* 1,35; Kippen à *ƒ* 0,30 tot *ƒ* 1; Kipeijeren à *ƒ* 3,60 per 100 stuks; Appelen *ƒ* 2; Peren *ƒ* 3; per Ned. mud; Eenden à 30 cent per stuk.

LEEUWARDEN, 12 Nov. De veemarkt was nie

o ruim voorzien als de vorige week. Er waren aangevoerd: 1600 runderen, waaronder 363 vette koeijen, 0 varkens en 620 schapen; vette koeijen werden gean van *f* 75 tot *f* 2,40; melk dito van *f* 25 tot *f* 115; tte varkens *f* 65 tot *f* 110 en vette schapen van *f* 12 *f* 24.

UITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 14 November. Uit Lissabon heeft men de oonrede ontvangen, uitgesproken door Koning Don edro V, bij gelegenheid der opening van de zittinder Cortes. Ten aanzien van het gebeurde met den *arles Georges* en de daarop gevolgde schikking, rdt daarin gezegd:

„De quæstie van den weg des regts afgeleid, waarop ijn goevernement haar had willen houden, en alle midelen uitgeput hebbende, waarop het volgens den tekst er traktaten meende te mogen rekenen, is het gedwonen geweest aan den dringenden eisch te voldoen om et schip terug te geven en den kapitein in vrijheid stellen.

„Spoedig zullen u al de stukken betreffende dit beeurenswaardig konflikt worden voorgelegd. Na er inge van te hebben genomen, hoop ik dat gij het gean van het goevernement zult goedkeuren en het van e verantwoording ontheffen, die het zich verpligt zag p zich te nemen."

Wat men van de door Portugal te betalen vergoeding eeft gezegd is voorbarig geweest, daar het cijfer er an nog niet bekend is. Eene door het Fransche goeernement benoemde, uit verscheidene ministeriëele ambenaren bestaande, kommissie, zal zich met die zaak beig houden.

Die troonrede heeft hier veel opzien gebaard; en wie zal u nog kunnen beweeren dat Portugal, door de teruggave van den *Charles Georges* Frankrijks goed regt rkend heeft? Intusschen zal 's Keizers brief, zoodra ij te Lissabon bekend wordt, zekerlijk daar de ontevredenheid temperen, en 't is niet waarschijnlijk dat de roonrede des Konings van Portugal tot nieuwe verwikkelingen aanleiding zal geven.

— De door Prins Napoleon benoemde kommissie, tot het onderzoeken der quæstie betreffende de immigratie van negers, bestaat uit de heeren: graaf de Persigny, den scheepskapitein Tardy de Montravel, baron Paul de Richemont, afgevaardigde bij het Wetgevend Ligchaam, Le Play, staatsraad, en Ferri Pisani, als sekretaris.

— De behandeling van het regtsgeding tegen den heer de Montalembert, 'twelk op Woensdag aanst. bepaald was, zal verdaagd moeten worden, uithoofde de heer Berryer, de verdediger van den graaf, geen genoegzamen tijd heeft om zich met den verdediger van den uitgever te verstaan.

— 't Is, zoo als eenige maanden geleden werd te kennen gegeven, wel degelijk het voornemen van het Fransche goevernement om, naar aanleiding van de barbaarsche en roekelooze politiek van het hof te Hue, op de kusten van het rijk Anam, een kolonie te stichten, vanwaar zij in die verre gewesten over de belangen van zijn handel en scheepvaart kan waken en die beschermen. De door admiraal Rigault de Genouilly in bezit genomen grond schijnt volkomen tot dat plan dienstig.

Te gelijker tijd met het berigt der overwinning door de Fransche wapenen in Cochin-China behaald, verneemt men dat Mgr. Melchior, aartsbisschop, apostoliesch vikaris onthoofd geworden is op bevel van Tu Duuk, den keizer.

— De berigten uit Madrid melden, dat overal in Spanje de verkiezingen gunstig voor de Regering uitgevallen zijn.

— In Sicilië heeft men een vrij hevige aardbeving gevoeld.

ENGELAND.

LONDEN, 14 Nov. In de bladen vindt men een belangrijken brief, in het vorige jaar geschreven door sir Joung, den laatsten lord-kommissaris der Ionische eilanden, aan den toenmaligen minister van Koloniën. Daarin worden de oorzaken der moeijelijkheden aangegeven, welke zijne administratie ondervond, en het voorstel, om het protektoraat over die eilanden aan Griekenland af te staan, met uitzondering van Korfu, dat uithoofde zijner ligging aan Engeland blijven en als een zijner koloniën bestuurd moest worden. De inwoners van Korfu zijn minder dan die der andere eilanden Groot-Brittanje vijandig, en door dien afstand zou men een voor Turkije gevaarlijk brandpunt van woelingen vormen. Misschien is nu de publiciteit, welke men aan dien brief geeft, wel in verband met de zending van den heer Gladstone.

De *Times* deelt de meening van sir Joung over dien afstand niet, en beweert dat hij tevens voor Engeland en Turkije gevaarlijk zou zijn.

Het behouden van Korfu, wijl dat eiland goed versterkt is, eene goede haven heeft, en Engeland een station in de Adriatische Zee behoeft, schijnt het blad niet van een aard toe, om het aanzien en den zedelijken toestand van Engeland te verbeteren.

— Aangaande de zaak van den heer de Montalembert met het Fransche goevernement schrijft heden de *Times*:

„Tacitus mogt zijn merkwaardig protest tegen de ondeugden en slavernij van het keizerlijk Italië, gerigt tot die ruwe maar mannelijke vrijheid van het republikeinsch Duitschland, schrijven en Rome mogt het lezen. Noch een slaafsche Senaat, noch een veil geregtshof waagde het de rust van den man te verstoren, die bestemd was om aan de nakomelingschap als erfenis een onsterfelijk beeld na te laten van al de kwalen, waarmede tyrannij in staat is het menschdom te plagen, en van al wat hulpeloosheid en lafhartigheid verdragen kunnen."

Ten slotte zegt het blad: „De geschiedenis is een oproerig schotschrift, wanneer zij instellingen prijst, welke van die afwijken, waarin Frankrijk zich thans verblijdt, of wanneer zij een of ander laakt, wat daarmede eenige de minste overeenkomst heeft. Wijsbegeerte is een oproerige beleediging, als zij in de grenzelooze vrijheid harer beschouwingen een of ander beginsel ontwikkelt, waaruit, hoewel van zeer verre, de vrijheid van denken en handelen wordt afgeleid; ook de poëzie is eene oproerige beleediging, indien zij zich er niet toe leent, om een eenigen man en een eenig stelsel te bewierooken. Trouwens dit zijn zaken, welke Frankrijk alleen raken. Maar 't kan Engeland niet volkomen onverschillig zijn, dat een bevriende regering 't als een strafwaardige misdaad beschouwt, dat zijne (Engelands) instellingen geprezen worden, en wanneer het, in den persoon van den heer de Montalembert, voor de regtbank gedagvaard wordt, om zich wegens die instellingen te verantwoorden.

„'t Moge, naar de meening der Fransche Regering, noodzakelijk zijn de laatste in de asch smeulende vonken van vrije diskussie uit te dooven en te vertreden. In allen gevalle is de aanleiding daartoe slecht gekozen, en 't was niet verstandig aan de wereld te verkondigen, dat de Fransche pers daarom den doodsteek ontving, wijl zij er te zeer toe overhelde om een land te prijzen, dat immer, in zoo verre het de Fransche Regering gold, ongestraft gehoond en voor alles ter wereld niet geprezen mogt worden."

— *Punch* spaart het Fransche keizerrijk geen satiren. In zijn laatste Nommer stelt een zijner prenten den hoek van een straat voor, met een aanplakbiljet, waarop te lezen staat: *Slave Trade*, *Charles et Georges*, *Portugal*. Op de achtergrond ziet men marcheerende troepen. In den hoek staat, met als Napoleon I over de borst gekruiste armen, een hoofdofficier, die in de regter hand een bajonnet houdt, maar in plaats van een militaire hoofddeksel een plantershoed op heeft. Die officier bewaakt twee in den hoek geknielde personen — een naakten gebonden neger en een fraai gekleed handwerksman, die de eene hand hand in zijn zak houdende de andere opheft om gebaren te maken, en die de keten, welke zijn beide armen aan elkander schakelt, met eene zekere zwierige gemakkelijkheid schijnt te dragen. Die twee personen zijn in een drok gesprek. Het onderschrift luidt: „Een leelijke troost." — De Parijzenaar." „Moed, mijn vriend, ben ik niet uw evenmensch en broeder?"

Een andere prent stelt den Keizer van Frankrijk voor, die met zijn vinger op een neger wijzend, de bekende woorden van Lodewijk XVIII zegt: „Er is in Frankrijk niets veranderd, mijne heeren. *Il n'y a que quelques Français de plus.*"

— Een dagblad geeft, volgens „officiëele bescheiden" op, dat het getal Europeesche landverhuizers in 1857 852,378 bedroeg, waaronder 109,600 Duitschers, 99,631 Engelschen en Schotten, 86,288 Ieren, 13,802 Franschen, 8151 Zweden en Nooren, 5000 Zwitsers, 1734 Hollanders, 660 Belgen en 400 Sardiniërs. De meesten, namelijk 244,000, namen hunnen weg naar Amerika.

— Uit Kalkutta heeft men berigten, dd. 8, met de *America* ontvangen en behelzen bijzonderheden over eenige gevechten, waarvan de Engelsche overwinnaars zijn gebleven.

Met den veldtogt in Oude was nog geen begin gemaakt en Sir Hope Grant was te Alahabad om met den opperbevelhebber Lord Clyde deswege maatregelen te beramen. Sedert is de laatste naar Cawnpoor opgerukt. Tanti Tope had na zijne nederlaag, hem door generaal Mitchell toegebragt, Sironje geplunderd en verbrand en zou waarschijnlijk naar Tschunderd terugtrekken.

Men wachtte elk oogenblik de proklamatie, die het regtstreeksch bewind der Koningin in de plaats van dat der Kompanjie stelt. De afkondiging er van zou door het geheele land met groote publieke feestelijkheden gepaard gaan.

Het feit, als zou Jung Bahadoor zich tegen Engeland hebben gekeerd, wordt in een korrespondentie uit Indië stellig tegengesproken.

— Uit Japan heeft men berigten ontvangen, volgens welke daar de Cholera is uitgebroken die, groote verwoestingen aanrigt. De eerste verschijnselen der ziekte vertoonden zich na de aankomst te Nagasaki van een amerikaansch oorlogschip, dat aan de quarantaine voorschriften niet voldaan had, hoewel een ziekte-geval aan boord bestond. De *Times* doet opmerken, dat deze gebeurtenis juist op dit oogenblik zeer te betreuren is, aangezien ze den Japanners geen gunstige denkbeelden van de vreemdelingen moet inboezemen. Russen en Hollanders waren ten gevolge hiervan later zeer slecht ontvangen. De Japanners veronderstelden dat hunne waterputten vergiftigd waren.

DUITSCHLAND.

WEENEN, 13 Nov. De *Wiener Zeit.* behelst het volgende: „Slechts korten tijd heeft het koncilie van Weenen geduurd; maar er zijn vele en belangrijke provinciale onderwerpen ter tafel gebragt, die in staat zijn het Katholieke geloof in de harten der Katholieken te verlevendigen en te bevestigen, en aan de geestelijkheid de verhevenheid harer zending te doen beseffen, in alle klassen de ontwikkeling van het godsdienstig leven te begunstigen, de geschokte grondvesten, van de maatschappij, en het algemeen welzijn te herstellen en hun bestaan met Gods hulp gedurende eeuwen te verzekeren. De door het Koncilie genomene besluiten zullen, zoodra zij volgens de kerkelijke wetten zijn goedgekeurd, gepubliceerd worden; doch dit zal nog eenige maanden vereischen."

BELGIE.

BRUSSEL, 14 Nov. (1) Op den vooravond van Allerheiligen overleed te Doornik in het klooster der paters Redemptoristen, de Hoog Eerw. Pater Jozephis Passerat, tweede vikaris-generaal van de Kongregatie des Allerheiligsten Verlossers. Hij werd geboren te Joinville in het jaar 1772, vijftien jaren voor den dood van den H. Alphonsus de Liguori, stichter der Kongregatie.

De Eerw. pater Passerat heeft bijna eene eeuw geleefd, en dit leven zoo talrijk in jaren was nog talrijker in werken en deugden. Getrouw aan de inspraken der genade, die hem riep om zich aan de dienst van God toe te wijden, bereidde hij zich voor om de zielezorg op zich te nemen, toen hem de Fransche omwenteling aan zijn Vaderland en aan zijne studiën ontrukte.

De Voorzienigheid nogtans waakte over hem; in Polen vond hij vrijheid om zijnen heiligen roep te volgen. Te Warschau trad hij in de Kongregatie des Allerheiligsten Verlossers en in 1796 legde hij de kloosterbeloften af in de handen van Pater Hoffbauer, eerste vikaris-generaal van de Orde.

De geest van gebed, van liefde en zelfverloochening groeide aan in den dienaar Gods, naarmate hij voortgang deed in den weg, dien God hem had aangewezen. Later gaf hij zoo groote bewijzen van moed en standvastigheid te midden der lange en harde beproevingen dier treurige tijden, dat Pater Hoffbauer, bij zijn afsterven, hem aanwees om hem in zijne heilige bediening op te volgen.

Pater Passerat werd dan ook in het jaar 1820 tot vikaris-generaal gekozen; gedurende zijn vaderlijk beheer en door zijne zorgen strekte zich de Kongregatie van den H. Alphonsus de Liguori uit van Duitschland in Zwitserland, in Frankrijk, Portugal, België, Nederland, Engeland en de Vereenigde Staten in Amerika. God had hem als een bijzonder werktuig zijner eer verkozen, daarom gaf Hij bijzondere gaven en genaden aan zijn dienaar, die niet éene er van liet verloren gaan.

Hij beoefende bijzonder het inwendige leven, zoo als ieder doen moet die zich de navolging der Heiligen ten doel stelt; daarom ook trachtte hij zijne leerlingen op te wekken tot eene groote liefde des gebeds, en dit deed hij meer nog door zijne voorbeelden dan door zijne woorden, want te regt mag men van hem zeggen, dat het gebed zijn leven was en dat al zijne werken en daden door het gebed vergezeld, geregeld en geheiligd waren.

Zijne goedheid was niet alleen die eens goeden vaders, maar die eener teedere moeder. Toen de Pauselijke Nuntius hem als Bisschop wilde voordragen, en Pater Hoffbauer dit wenschte te voorkomen, zeide hij tot den afgevaardigde van den H. Vader: ik kan hem niet ontbeeren; hij is als het ware de moeder der Kongregatie. Die teederheid des harten is des te meer te bewonderen in iemand, die zoo als hij zoo streng was voor zich-zelven en de versterving zoo ver dreef, dat hij eens gedwongen was te erkennen, dat hij door al te groote strengheid zijn leven in gevaar gebragt had. De lezing der heilige boeken was zijne grootste vreugde, en eenvoudigheid en unctie, gepaard met kracht en gezag, waren de kenmerken zijns levenswandel.

Hooggeplaatste personen in Kerk en Staat waren bewogen in zijne tegenwoordigheid, en bogen zich met eerbied voor zijne grijze haren; en in de eenvoudigheid zijns

(1) Vrij bewerkt naar een berigt van het *Journal de Bruxelles.*

harten was hij alleen onbewust, hoezeer de vereeniging zijner ziel met God op zijne gelaatstrekken te lezen stond en zoo te zeggen over zijne geheele persoon uitscheen.

Zijn hart was zoo innig met God vereenigd, dat de droevigste gebeurtenissen even min als de aangenaamste tijdingen hem de kalmte des harten konden doen verliezen. Zijne nagedachtenis is als eene genade voor alle degenen die hem kenden; men kan zijne woorden niet vergeten, en zijne brieven over het inwendige leven zijn een ware schat voor zijne kinderen.

Eene eerste omwenteling had hem aan zijn vaderland ontrukt, eene andere dwong hem in het jaar 1848 Weenen te verlaten. Hij kwam daarom naar België, waar zijn hoog gevorderde ouderdom hem deed verlangen naar de ontheffing van den last zijner waardigheid, welke hij kort daarna ook verkreeg. Het einde was tevens de kroon van zijn leven. *Patientia opus perfectum habit.* (Jac. I; 4).

Tweemaal door eene beroerte geslagen, scheen hij slechts ter nauwernood te kunnen leven en nogtans bezat hij voortdurend al zijne geestkracht om over geestelijke en heilige zaken te spreken. Hij was beroofd van zijn grootsten troost, doordien hij het H. Misoffer niet meer konde opdragen, maar dit gemis trachtte hij te vergoeden door dagelijks tot de H. Tafel te naderen en verscheidene Missen bij te wonen, en wat allen het meest verwonderde, was dat hij nooit eenige oefening van den Regel naliet. Zijn geheel leven was gekenmerkt door eene ware godsvrucht, door de godsvrucht van een heilige. Allen, die hem in zijne laatste jaren gekend hebben, zullen zich altijd herinneren aan de herhaalde en vurige akten van liefde tot God, van betrouwen in de oneindige verdiensten van onzen Heer Jezus Christus en de voorspraak der Onbevlekte Maagd Maria, van den H. Jozef, van de HH. Apostelen en den H. Stichter der Kongregatie. Zijne onveranderlijke goedheid, zijne nederigheid om ieder voor de kleinste diensten te bedanken, zijn aanhoudend geduld en zijne volmaakte onderwerping aan den heiligen wil van God zullen allen steeds in het geheugen blijven.

Op den dag dat hij ten derde male door eene beroerte getroffen werd, wenschte hij dat men meermalen deze gedachte van den H. Franciskus van Sales zoude herhalen: Dat de volmaakte onderwerping aan den dood als de regtvaardige straf der zonde ook de volmaakte boete is in Jezus Christus. De heilige grijsaart verlangde dat alle leden van het huis zich in zijne kamer zouden vergaderen, omdat hij dacht dat zijne laatste oogenblik nabij was, en terwijl hij in de onmogelijkheid was hun toe te spreken, zeide hij in den nacht tot dengenen die bij hem waakte: Ik zoude gaarne aan allen hebben aanbevolen om altijd in de vreeze des Heeren te leven; beloof mij dat dit aan allen zal gezegd worden.

Men werd tot tranen toe bewogen als men hem hoorde de gebeden voor de dooden op zich zelven toepassen. *Requiem aeternam dona mihi Domine et lux perpetua luceat mihi.* God nogtans wilde dat hij hier op de aarde het vagevuur der Heiligen verduren zoude, namelijk dat zijn geduld in de afwachting der zoo zeer verlangde rust nog langer op de proef zoude gesteld worden. Het was niet moeijelijk om het bovennatuurlijke dezer beproeving op te merken, want terwijl hij met betrekking op tijdelijke zaken al zijn verstandelijk vermogen verloren had, gaf hij nogtans in geestelijke zaken antwoorden, waaraan men den waren wijzen en den man Gods erkent. Tot op zijn laatsten stond liet hij niet na, zijne akten van liefde voor God en zijn evenmensch gedurig te herhalen, en naar het voorbeeld van den H. Alphonsus verzocht hij herhaaldelijk den ziekenbroeder, om hem bij te staan en hem meer volmaakte akten en verzuchtingen voor te zeggen. Het was genoeg dat men in zijne tegenwoordigheid den naam van Maria uitsprak, om eene kinderlijke liefde over zijne gelaatstrekken te zien uitschijnen, en om hem de hartelijkste en vertrouwelijkste gebeden tot de H. Maagd te hooren storten.

Hij had zijn rozenkrans gedurig in zijne handen en het Wees-gegroet, was het laatste gebed, dat zijne stervende lippen nog stamelden. Hij stierf zonder doodstrijd, den 30 Okt. 1858, na het Heilig Oliesel ontvangen te hebben.

Gedurende de vijf dagen, welke de begrafenis vooraf gingen, bezochten de geestelijken en het volk van Doornik onophoudelijk zijn sterfelijk overblijfsel, en bewonderden de schoonheid zijner gelaatstrekken en meer nog, dat in den man Gods niets te vinden was, hetwelk anderzins de levenden van het naderen tot de dooden afschrikt.

De Eerw. Heer Combolat, predikant voor het Jubilée in de kathedraal van Doornik, was met zijne welsprekende stem de tolk van den algemeenen heilzamen indruk, welken deze dood, zoo kostbaar in de oogen van God en van menschen, op iedereen gemaakt had, en de Eerw. Berret, die zijn proefjaar nog onder de leiding van Pater Passerat gemaakt heeft, sprak de lijkrede van zijn meester en vader uit, met de stem van een zoon, en de welsprekendheid des harten en der tranen.

Het stoffelijk overblijsel van Pater Passerat rust te Rumillies, nabij Doornik, daar waar de kongregatie voor België en Holland het eerst haar oorsprong nam.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fondsen	Rente	13 Nov. 4½ u.	a	gebl.
Amsterdam, Thesaurie	5 pCt.	106⅜		
Nederl. Bank	4			
Nederl., Werkel. Schuld à	2½ pCt.	64	64 1/16	64
Dito Dito	3	75⅞		
Dito Dito	4	98¼		
Amortisatie-Syndikaat	3½	92¼		
Aand. Handel-Maatsch.		142⅛	142¼	142⅛
Oost-Ind. Leening	4			
Aand. Holl. Spoorweg				
Leening idem	4½			
Aand. Rijn-Spoorweg	4½			
Maatschappij van Weld.	4			
België, Cert. Adm. B. Bk.	2½			
Dito *Rothschild*	2½			
Frankrijk, Certifikaten	3			
Spanje, Obligatiën	1½	30⅛		
Dito	3			
Dito Binnenlandsche	3	41 3/16	41¼	41 3/16
Amortisable Schuld		10¾		
Bewijzen Coupon				
Crediet Instel. bij *Prost & C°.*				
Portugal, Obligatiën	3	46 11/16	46¾	46 11/16
Dito 1856	3	44 5/16	45⅜	
Uitgestelde				
Rusl., Obl. bij *Hope en C°.*	5	105⅞	106	
Dito bij idem 1828/1829	5	103¾		
Cert. bij idem 1831/1833	5	91 1/16	91¼	
Dito bij idem 1840	4	86½		
Dito bij *Stieglitz*	4	86⅜	86½	86½
Dito Nieuwe	4			
Dito 5de Serie	5			
Dito 1855, 6de Serie	5	102 3/16	102¼	
Dito Adm. te Hamburg	5			
Dito dito te Londen	5			
Dito dito dito	4½	98⅝		
Inschrijv. in Assignatiën	6	66		
Certifikaten van dito	6			
Spoorweg Aktiën	5	77¼		
Polen, Aand. 1835, fl. 500		157	157¼	
Obligatiën	4 pCt.	81⅞		
Pruissen, Oblig.	4½			
Aandeelen 1854	3½			
Oostenrijk, Obl. bij *Goll en C.*	5			
Dito dito	4	63⅜		
Dito Metalliek	5	77⅞	77 15/16	
Dito Rente Amsterdam	5	87 7/16	87½	
Dito Nationale 1854	5	78	78 1/16	
Dito dito	2½	39⅝	39 11/16	
Weener Bankaktiën	*f*			
Dito Aand. fl. 250, 1839				
Dito dito „ 250, 1854	4 pCt.			
Beijeren, Spoorweg Aandeelen				
Napels, Cert. bij *L. en B.*	5			
Dito bij *Rothschild*	5			
Denemarken, Obl. te Lond.	5			
Dito	3			
Braz. Geldl. 1824 v. £ 100	5	99¾		
Dito 1839 van £ 100	5	99½		
Dito 1843 „ „ 100	5	99¼		
Dito 1852	4½			
Sardinië	5	90¾		
Peru, Geldl. 1854	4½	89		
Dito te Parijs				
Ecuador, Oblig. 1855	1	14¾	15⅛	
Venezuela, dito 6 pCt. thans	5			
Dito Uitgestelde	2½	14⅜		
Grenada, Obligatiën	3½	18 5/16		
Dito Uitgestelde				
Mexiko, dito	3			
Nrd-Amer. Ph. *Hope en C.*, Lr. A	*f*			
Dito dito Lr. B				
Dito bij *Rothschild*	6 pCt.			
Amerik. Bank-Aktiën				
Illinois Spoorw. Aandeelen				
Dito Oblig. Constr. Bons	7 pCt.	86		
Louisiana	5			
Grieken, Obl. Geldl. 1825	5			

Handel-Maatschappij kontant —; Russische Spoorweg doorgef. 247; Hypotheek 4½ pCt. 90⅝, Fr.-Oost. Spoorw. Oblig. bij Hope 3 pCt. 130.

De fondsen waren over het geheel in eene vaste stemming.

Koers van het Geld: Beleening 3½ pCt., Prolongatie 3½ pCt., Diskonto 3½ pCt.

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

PARIJS, 13 Nov. Rente kont. 4½ pc. 97,—, op tijd 3 pc. 74.65; Credit mobilier —; Fr.-Oost. Spoorw. 652; Spanje 1½ pc. 30⅝; 3 pc. 42; Rom. Leening —.

LONDEN, 13 Nov. Cons. 98⅛; Braz. 5 pc. ——; 3 pc. Mexiko 20¼; 4½ pc. Peru 91¼; 3 pc. id. 73⅝; 4½ pc. id. doll. bonds 83; Grenada uitgest. 6; id. werkelijke —; 5 pc. Venezuela 40¼; 2¼ pc. id. 15¼; 5 pc. Port. 47⅜; 3 pc. Spanje 47⅛; 1½ pc. id. 30⅞; Amortiz. 6; Coupons 10¾; 4½ pc. Russen 103; 5 pc. id. 114; 2½ pc. Holland 66¾; 4 pc. id. 101; Illinois Shares 77; id. 7 pc. Oblig. 82; Sardinië 94¼; Ecuador —.

WEENEN, 13 Nov. Met. 5 pc. 86.30; Nat. 86.40; Bank-Aktiën 987; Noord-Bahn akt. 171; Credit Anst. 243; O.-Fr. Spoorw. akt. 265; Lomb. Venetiaans 129.50; Nieuwe 100; Wissel op Londen 3/m. 10.35; Goud 3; Zilver —.

BERLIJN, 13 Nov. Stiegl. 5de serie 103¾; 6de id. 108; Rusland 5 pc. 110⅜; Pruiss. Staats. 4½ pc. 100¼; Wissel op Londen 2/m. 6 th. 19⅝, Parijs 79⅝, Hamburg 150⅞, Amst. 142, Petersburg 98⅜, Diskonto 5.

HAMBURG, 13 Nov. Mexikanen 4⅞, Spanje 3 pc. 39; 1½ pc. 28⅞, Rusland 5 pc. 106¼, 4½ pc. —, Vereinsbank 97, Noord-Duits. bank 87¼, Wissel op Londen 3/m. —.—, Amsterd. —.—, Diskonto 1¾.

FRANKFORT, 13 Nov. Metalliek 5 pc. 80⅝, Spanje 3 40¾, 1½ pc. 30, Wissel op Londen 116⅞, Weenen 11[illegible] Parijs —, Amsterd. —, Diskonto 5.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	*f* 55 7/16	2/m. Livorno	*f* 39⅛
Zigt „	„ 55 15/16	„ Napels	„ 80¼
2/m. Bordeaux	„ 55¼	3/m. Petersburg	„ 1.70
½/m. „	„ 55⅝	6/w. Weenen	„ 110½
3/m. Madrid	„ 238	„ Augsburg	„ 35½
„ Cadix	„ 240	„ Frankfort	„ 99
„ Sevilië	„ 237	2/m. Hamburg	„ 34[illegible]
„ Bilbao	„ 237	Zigt „	„ 35[illegible]
„ Lissabon	„ 40⅞	2/m. Londen	„ 11.6[illegible]
„ Porto	„ 40⅞	Zigt „	„ 11.7[illegible]
2/m. Genua	„ 45¾	Rotterdam	„ [illegible]

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 14 Nov. Van Kempema, Sippe Visser, Lond[illegible]

HELVOET, 13 Nov. Zwart, Padang, Batavia, l. v. Brouwershaven.

BROUWERSHAVEN, 13 Nov. Titcombe, Alexandri[illegible] New-York n. Rott.

UITGEZEILD:

TEXEL, 15 Nov. Jochems, Australië, Batavia.

HELVOET, 14 Nov. Feijenoord (st.), Londen.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 15 November, in lading naar:

Keulen.	H. J. Wilson, Cöln N°. 20.
	B. L. Casimir, Sara.
Duisburg.	J. H. Havens, Twee Gezusters.
Maintz.	J. Hammer, Mainz N°. 3.
Urdingen.	J. v. d. Pluim, Vrouw Elisabeth.
Dusseldorp.	W. Klarenaar, 3 Gebroeders.
Mannheim.	W. Bouwmeester, Carolina.
Wezel en Ruhrort.	P. J. Balck, Vrouw Rebecca.
Frankfort.	M. Grünewold, Frankfort N°. 15.

AMSTERDAM, 5 November, vertrokken naar:

Wezel en Ruhrort.	A. Balck, Alma.
Frankfort.	F. Proest, Frankfort N°. 10.
Dusseldorp.	J. D. van Duinen, Goede Hoop.
Mannheim.	A. Bauduin, Urania.

Rijnhoogte ARNHEM, 13 November 3 p. 7 duim.
KEULEN, 14 „ 3 vt. 5½ „

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

SCHIEDAM, 13 Nov. Gerst. Verkocht: 130/2 ℔, Koers *f* 185 kt. —, Moutwijn *f* 14,25; Jenever *f* 19,75; Amst. Pr[illegible] *f* 21,— per Ned. vat zonder fust, zonder de belasting. Sp[illegible]ling *f* 1,40 per ketel.

Advertentiën.

(753) GETROUWD: [illegible]. F. GRIMMELT
en
G. J. A. BALINK.

WINTERSWIJK, 11 November 1858.

Men vraagt eene fatsoenlijke burger **Jufvrouw** van de R. C. Godsdienst, goed beke[nd] met de Kookkunst en de Wasch, om bij eene aanzienlijke familie in Gelderland, de Huishouding te bestu[ren], liefst tegen 1 Februarij ek.

Antwoord *franco* Arnhem, bij den Boekhandelaar STENFERT KROESE, onder lett. J. (75[illegible])

(759) Tegen 1 Februarij 1859, wordt er tegen go[ed] loon gevraagd, bij een Pastoor, eene **Tweede** [of] **Werkmeid.** Zij, die als zoodanig gediend hebbe[n] eenvoudig in kleeding, goed kunnen Naaijen en m[et] de Wasch omgaan, en vooral van goede getuigschriften voorzien, zullen in aanmerking komen. Adres *fran[co]* brieven, letters P. P. bij A. M. VAN DIJK, Boekhandelaar te Delft.

(756) De Boekhandelaar R. T. DAAMEN te Te[r]borgh, heeft verzonden: *Prospectus* van een binnenkort door hem uittegeven werk, getiteld:

DE JOOD VAN VERONA,

of de geheime genootschappen in Itali[ë]

Geschiedkundige Roman uit de jaren 1846—49,

door A. BRESCIANI.

Vrij uit het Italiaansch, 2 deelen in groot 8°; p[rijs] *bij vooruitbestelling* *f* [illegible]

Het lezend publiek heeft bijkans over geheel Europa reeds zijn gunstig oordeel over dit boeijend romantisch geschiedverhaal uitgesproken, daar het in Duitschland, Frankrijk, Spanje en Engeland bereids vertaald en meer dan eens herdrukt is.

De meeste Boekhandelaren des Rijks nemen bestellingen aan.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.